

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันการจัดการศึกษาให้แก่ประชากรในวัยเรียน โดยเฉพาะในระดับประถมศึกษาศึกษานั้นรัฐได้พยายามกระจายโอกาสทางการศึกษาไปสู่ประชากรทุกพื้นที่ จากข้อมูลอัตราส่วนของการเข้าเรียนในระดับประถมศึกษาซึ่งเป็นการศึกษาภาคบังคับ ในช่วงแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 5 (2525-2529) มีจำนวนนักเรียนเข้าเรียนอยู่ในระดับประถมศึกษาทั้งสิ้น 7,157,715 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 95.4 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2530: 11) ซึ่งแสดงว่ายังมีประชากรอีกส่วนหนึ่งที่ยังไม่ได้รับโอกาสทางการศึกษา ประชากรกลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่รัฐพยายามหาทางช่วยเหลือเพื่อให้ได้รับบริการทางการศึกษาเท่าเทียมกับประชากรทั่วไป อันถือว่าเป็นประชากรที่ค้อยโอกาสทางการศึกษา

กลุ่มบุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกายและปัญญา หรือ บุคคลที่ "พิการ" ได้จัดอยู่ในกลุ่มประชากรที่ค้อยโอกาสทางการศึกษา บุคคลเหล่านี้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นได้เป็นอย่างดีหากได้รับความช่วยเหลือโดยเปิดโอกาสให้พวกเขาได้พัฒนาทักษะและความสามารถพิเศษเฉพาะตัว ปัจจัยสำคัญดังกล่าวคือการให้การศึกษา การฝึกฝนอาชีพ และการจัดหางาน ดังนั้นการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการจึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการพัฒนาทรัพยากรบุคคลของชาติ ถ้าเด็กพิการเหล่านี้ขาดการอบรมในระยะวัยเรียนย่อมจะทำให้สูญเสียทรัพยากรและเป็นภาระของสังคม ซึ่งวิทยาการสมัยใหม่ได้พิสูจน์ให้เห็นแล้วว่า คนพิการนั้นถ้าได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพอย่างถูกต้องและเหมาะสมก็จะสามารถกลับกลายเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าแก่ประเทศชาติในที่สุด

การจัดการศึกษาให้กับเด็กพิการนั้น เรียกว่า การศึกษาพิเศษ การจัดการศึกษาพิเศษได้จัดทำอย่างเป็นระบบตามแนวนโยบายของรัฐ ซึ่งกำหนดไว้ในแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2520 กล่าวไว้ว่า "รัฐพึงจัดและสนับสนุนผู้ยากไร้ ผู้มีความผิดปกติทางจิตใจหรือสังคม และผู้ค้อยโอกาสทางการศึกษาโดยทั่วกัน" (แผนการศึกษาแห่งชาติ 2520, ข้อ 15) ส่วน

วิธีการนั้นได้ระบุไว้ว่า "การศึกษาพิเศษเป็นการศึกษาที่จัดให้แกบุคคลที่มีลักษณะพิเศษหรือผิดปกติทางร่างกาย สติปัญญาหรือจิตใจ อาจจัดเป็นสถานศึกษา เฉพาะหรือจัดในโรงเรียนธรรมดาที่ใดก็ตามความเหมาะสม (แผนการศึกษาแห่งชาติ 2520, ข้อ 38) และเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามนโยบายแผนการศึกษาแห่งชาติจึงได้กำหนดไว้ด้วยว่า "รัฐพึงจัดทุนปัจจัย หรือวิธีการอื่นช่วยเหลือผู้ยากไร้ ผู้มีความผิดปกติทางร่างกาย จิตใจหรือสังคมและผู้คอยโอกาสทางการศึกษาให้ได้รับการศึกษาตามควรแก่ความสามารถและสติปัญญา (แผนการศึกษาแห่งชาติ 2520, ข้อ 61) นอกจากนี้ในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534) คำนโยบายระบุไว้ว่า "เร่งจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา ได้แก่ เด็กพิการ เด็กที่อยู่ในสภาพที่ควรให้การสงเคราะห์" ส่วนในคำมาตรการกล่าวไว้ว่า "เร่งขยายการจัดการศึกษาและพัฒนารูปแบบ วิธีการจัดการเรียนการสอนสำหรับผู้คอยความสามารถทางร่างกาย สมอง และจิตใจ" จากนโยบายและวัตถุประสงค์ดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า การจัดการศึกษาให้เด็กพิการได้รับการกำหนดเป็นนโยบายอย่างชัดเจน มีจุดมุ่งหมายที่จะขยายการจัดการศึกษาพิเศษให้กว้างขวางและทั่วถึงยิ่งขึ้น

จากการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2530: 111) ได้แจ้งผลการวิจัยเรื่อง "ศึกษาความต้องการและโอกาสทางการศึกษาของผู้ปกครองทางร่างกายและปัญญา" ว่ามีจำนวนคนพิการทุกประเภทในประเทศไทยขณะนี้ประมาณ 376,500 คน หรือร้อยละ 0.7 คน ของประชากรทั้งหมด และได้รับการศึกษาภาคบังคับเพียง 4,093 คน หรือร้อยละ 4.2 นอกจากนั้นทางกองการศึกษาพิเศษ กรมสามัญศึกษา (2532: 1) ได้สำรวจสถิตินักเรียนพิการในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ซึ่งขณะนี้กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนสอนคนพิการและเรียนร่วมกับโรงเรียนทั่วไปมีจำนวนทั้งสิ้น 7,137 คน เท่านั้น

การจัดการศึกษาให้แก่เด็กพิการนั้นได้ประสบปัญหาต่าง ๆ มากมาย ดังที่ วิจิตร ระวีวงศ์ (2524: 46) ได้กล่าวไว้

1. ปัญหาการขาดข้อมูลสถิติเด็กพิการที่แน่นอน
2. ปัญหาที่เด็กพิการส่วนใหญ่ยังไม่ได้รับการบริการในสถานการศึกษา
3. ปัญหาการขาดงบประมาณ
4. ปัญหาการขาดบุคลากร
5. ปัญหาการขาดความร่วมมือจากผู้นักครอง

6. ปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตรเกี่ยวกับเด็กพิการและอาคารสถานที่ที่ไม่เหมาะสม
7. ปัญหาเกี่ยวกับเด็กพิการเรียนสำเร็จแล้วไม่มีงานทำ

ปัญหาต่าง ๆ ดังที่กล่าวมานั้นเป็นปัญหาที่ทางภาครัฐและภาคเอกชนควรที่จะร่วมมือกันแก้ไขโดยเร่งด่วนเพื่อช่วยเหลือเด็กพิการ เพราะเด็กพิการนั้นมีความต้องการเหมือนกับคนปกติทั่วไปไม่ได้มีความแตกต่างไปจากบุคคลปกติธรรมดา ดังที่ วิริยะ นามศิริพงศ์พันธุ์ (2532: 2) ได้กล่าวไว้ว่า เด็กพิการมีความต้องการทางการศึกษา การฝึกอาชีพ การมีงานทำ และต้องการที่จะมีส่วนร่วมในสังคมและสร้างสรรค์ประเทศไทยเหมือนกับคนปกติ

กลุ่มเด็กพิการนี้คือ เด็กที่มีความพิการทางร่างกาย สติปัญญา หรือจิตใจ รวมทั้งเด็กที่เจ็บป่วยเรื้อรังอยู่ในโรงพยาบาล จากกลุ่มเด็กพิการดังกล่าวมีเด็กพิการอยู่ประเภทหนึ่งซึ่งน่าสนใจและน่าศึกษามาก คือเด็กที่พิการทางสายตา หรือเรียกว่า คนตาบอด คนตาบอดตามสามัญสำนึกของคนทั่วไปอาจจะมองภาพพจน์และเข้าใจคนตาบอดไปต่าง ๆ นานา แท้ที่จริงแล้วคนตาบอดก็มีความรู้สึกนึกคิด รวมทั้งความต้องการการดำรงชีวิตอยู่ในโลกอย่างมีความสุขเหมือนกับคนธรรมดาทั่วไป หากแต่พวกเขาขาดความสามารถทางจักษุสัมผัสจึงไม่สามารถมองเห็นสิ่งต่าง ๆ ได้ แต่ความสามารถด้านอื่น ๆ นั้นยังมีอยู่ ดังนั้นการศึกษาจึงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่จะช่วยให้เขาได้รับความรู้ ได้ฝึกทักษะการประกอบอาชีพ และทักษะการปรับตัวทางสังคม เพื่อเขาจะได้มีความสามารถในการพึ่งตนเอง มีชีวิตที่เป็นอิสระ เป็นผู้ที่มีส่วนร่วมในการทำประโยชน์แก่สังคม มีความเสมอภาค มีเกียรติ มีศักดิ์ศรีทัดเทียมกับคนอื่น ๆ และดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ดังที่กล่าวมาแล้วว่าในประเทศไทยนี้มีกลุ่มคนพิการตาบอด เป็นกลุ่มที่น่าสนใจและน่าศึกษามากนั้น ทางกองการศึกษาและมูลนิธิช่วยคนตาบอดภาคเหนือได้จัดตั้งโรงเรียนสำหรับคนตาบอดขึ้นชื่อว่า โรงเรียนสอนคนตาบอดภาคเหนือ ซึ่งอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่ โรงเรียนแห่งนี้เปิดรับสอนนักเรียนตาบอดประเภทอยู่ประจำ ตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล-มัธยมศึกษาปีที่ 3 เด็กตาบอดส่วนใหญ่ที่เรียนในโรงเรียนแห่งนี้มาจากครอบครัวที่มีฐานะยากจนในเขตจังหวัดภาคเหนือ จากผลการวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2530: 132) พบว่าโรงเรียนสอนคนตาบอดภาคเหนือได้ประสบกับปัญหาค้นต่าง ๆ มากมาย เช่น ค่านงบประมาณ บุคลากร สื่อการเรียน อาคารสถานที่ และตัวนักเรียน จากการสัมภาษณ์อาจารย์ใหญ่โรงเรียนสอนคนตาบอดภาคเหนือ (พรพัฒน์ ศิริ, สัมภาษณ์ 22 สิงหาคม 2532) พบว่า การจัดการศึกษาในโรงเรียนแห่งนี้เป็นการให้เปล่าหมดทุกอย่าง ตั้งแต่

เรื่องการเรียนการสอน เสื้อผ้า อาหาร ที่พัก วัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนทั้งด้านวิชา
สามัญและวิชาชีพ ดังนั้นในขณะนี้ทางโรงเรียนจึงกำลังประสบปัญหาค่าจ้างประมาณ
อาคารสถานที่ โรงเรียนฝึกงาน วัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนต่าง ๆ นอกจากนั้นก็ยังมี
ปัญหาเรื่องการขาดความร่วมมือจากผู้ปกครอง เพราะผู้ปกครองบางคนเมื่อนำบุตรคาบออก
มาเข้าเรียนแล้วบางคนไม่เคยมาเยี่ยมหรือมารับบุตรคาบออกกลับบ้านเลย เป็นการผลัด
ภาระให้ทั้งทางโรงเรียนทั้งหมด ทางโรงเรียนจึงต้องจัดนำตัวนักเรียนคาบออกส่งกลับบ้าน
ในภาคเรียนทุกครั้ง เพื่อให้เด็กและผู้ปกครองได้อยู่ร่วมกัน

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการ
ทางการศึกษาและการฝึกอาชีพของนักเรียนคาบออก ในโรงเรียนสอนคนคาบออกภาคเหนือ
จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อศึกษาว่าเด็กคาบออกในโรงเรียนสอนคนคาบออกภาคเหนือนี้ได้รับการ
ศึกษาในด้านวิชาสามัญและการฝึกอาชีพอย่างไร มีปัญหาอะไร และมีความต้องการอย่างไร
บ้าง เนื่องจากการศึกษาด้านวิชาสามัญเป็นการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ขั้นพื้นฐานให้
อ่านออก เขียนได้ คิคคำนวณได้ ซึ่งเป็นทักษะเบื้องต้น เป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต และ
เป็นแนวทางสำหรับการศึกษาชั้นสูงต่อไป ส่วนการฝึกอาชีพนั้นจะเน้นให้เด็กคาบออกสามารถ
พัฒนาทักษะในด้านฝีมือ เรียนรู้ และฝึกอาชีพต่าง ๆ ที่ครูอาจารย์ฝึกสอนให้ เพื่อที่จะนำไป
ใช้ประกอบอาชีพเลี้ยงตนเองและครอบครัวต่อไป ข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากรายงานการวิจัย
ครั้งนี้จะได้เป็นข้อมูลพื้นฐานให้กับหน่วยงานการศึกษาพิเศษ เป็นแนวทางแก่ผู้บริหาร ครู
ผู้ปกครองและนักวิชาการ รวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาของนักเรียนคาบออก ซึ่งจะเป็น
ประโยชน์ในการนำข้อมูลเหล่านี้ไปใช้ในการจัดการศึกษาเพื่อให้เหมาะสมและตรงกับ
ความต้องการของเด็กคาบออกอย่างทั่วถึง เพราะเด็กคาบออกนั้นเป็นทรัพยากรที่สำคัญของประเทศ
ชาติเหมือนกับเด็กทั่วไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการศึกษา ปัญหาและความต้องการทางการศึกษาด้านวิชา
สามัญของนักเรียนคาบออก
2. เพื่อศึกษาสภาพการฝึกอาชีพ ปัญหาและความต้องการการฝึกอาชีพของ
นักเรียนคาบออก

3. เพื่อศึกษาความต้องการและทัศนคติของผู้ปกครองต่อการศึกษา คำนวณวิชา สามัญและการฝึกอาชีพ

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาสภาพ ปัญหาและความต้องการทางการศึกษา
คำนวณวิชาสามัญและการฝึกอาชีพของนักเรียนตามออก ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึง ชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนสอนคนตาบอดภาคเหนือ นอกจากนั้นผู้วิจัยได้ศึกษาผู้ที่มีส่วน
เกี่ยวข้องกับนักเรียนตามออก ได้แก่ ครูตามออก ครูผู้สอน ผู้บริหาร และผู้ปกครอง
2. ศึกษาในคำนวณวิชาสามัญของนักเรียนตามออก โรงเรียนสอนคนตาบอดภาค
เหนือ จังหวัดเชียงใหม่ ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
3. ศึกษาในคำนวณการฝึกอาชีพของนักเรียนตามออก โรงเรียนสอนคนตาบอด
ภาคเหนือ จังหวัดเชียงใหม่ ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
4. ศึกษาความต้องการและทัศนคติของผู้ปกครองที่มีต่อการศึกษาคำนวณวิชาสามัญ
และการฝึกอาชีพของนักเรียนตามออก ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
5. การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ครอบคลุมด้านต่าง ๆ ดังนี้
  - สภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่ศึกษา
  - สภาพการศึกษา ปัญหาและความต้องการทางการศึกษาในคำนวณวิชาสามัญ
  - สภาพการฝึกอาชีพ ปัญหาและความต้องการในคำนวณการฝึกอาชีพ
  - ความต้องการและทัศนคติของผู้ปกครองที่มีต่อการศึกษาในคำนวณวิชา
สามัญและการฝึกอาชีพ

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

สภาพการศึกษา หมายถึง ลักษณะการจัดการเรียนการสอนในคำนวณวิชาสามัญ
สำหรับนักเรียนตามออกตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียน
สอนคนตาบอดภาคเหนือ จังหวัดเชียงใหม่ ศึกษาครอบคลุมในคำนวณอาคารสถานที่และสภาพ
แวดล้อม บุคลากร การบริหารงานวิชาการ หลักสูตร กิจกรรมเสริมหลักสูตร การเรียน
การสอน สื่อการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผล

ปัญหาการศึกษา หมายถึง ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนในค่านวิชาสามัญ สำหรับนักเรียนตาบอดตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสอนคนตาบอดภาคเหนือ จังหวัดเชียงใหม่

สภาพการฝึกอาชีพ หมายถึง ลักษณะการจัดการฝึกอาชีพสำหรับนักเรียนตาบอด ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งศึกษารอบคอบในค่านอาคารสถานที่ โรงฝึกอาชีพ บุคลากร หลักสูตร การฝึกอาชีพ วัสดุที่ใช้ในการฝึกอาชีพ และผลงานของนักเรียนตาบอด

ปัญหาในการฝึกอาชีพ หมายถึง ปัญหาในการฝึกอาชีพสำหรับนักเรียนตาบอดชั้น ประถมศึกษาปีที่ 3 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสอนคนตาบอดภาคเหนือ จังหวัด เชียงใหม่

ความต้องการทางการศึกษา หมายถึง ความต้องการของนักเรียนตาบอดชั้น ประถมศึกษาปีที่ 3 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสอนคนตาบอดภาคเหนือ จังหวัด เชียงใหม่ ซึ่งเกี่ยวกับการบริการในค่านการศึกษาค่านวิชาสามัญ

ความต้องการในค่านการฝึกอาชีพ หมายถึง ความต้องการของนักเรียนตาบอด ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสอนคนตาบอดภาคเหนือ จังหวัด เชียงใหม่ ซึ่งเกี่ยวกับการบริการในค่านการฝึกอาชีพ

นักเรียนตาบอด หมายถึง นักเรียนตาบอดที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนสอนคน ตาบอดภาคเหนือ จังหวัดเชียงใหม่ ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2532

ครูผู้สอน หมายถึง ครูประจำชั้น ครูพิเศษ ซึ่งทำหน้าที่สอนนักเรียนตาบอดใน โรงเรียนสอนคนตาบอดภาคเหนือ จังหวัดเชียงใหม่

ครูตาบอด หมายถึง ครูตาบอดซึ่งมูลนิธิช่วยคนตาบอดแห่งประเทศไทยได้ส่งมา ช่วยสอนให้กับนักเรียนตาบอดในโรงเรียนสอนคนตาบอดภาคเหนือ จังหวัดเชียงใหม่

ผู้บริหาร หมายถึง อาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ ในโรงเรียนสอนคนตาบอด ภาคเหนือ จังหวัดเชียงใหม่

ผู้ปกครอง หมายถึง บิดามารดา หรือผู้อุปการะนักเรียนตาบอด ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสอนคนตาบอดภาคเหนือ จังหวัดเชียงใหม่

ความต้องการของผู้ปกครอง หมายถึง ความต้องการของผู้ปกครองในค่านิยม สามัญและการฝึกอาชีพให้กับนักเรียนตาบอดตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสอนคนตาบอดภาคเหนือ จังหวัดเชียงใหม่

ทัศนคติของผู้ปกครอง หมายถึง ความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนใน ค่านิยมสามัญและการฝึกอาชีพให้กับนักเรียนตาบอด

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะกรณีเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการทางการศึกษาในค่านิยมสามัญและการฝึกอาชีพของนักเรียนตาบอดภาคเหนือ จังหวัดเชียงใหม่ โดยศึกษาจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักคือนักเรียนตาบอดชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 50 คน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับนักเรียนตาบอด ได้แก่ ครูตาบอด ครูผู้สอน ผู้บริหาร จำนวน 22 คน และผู้ปกครอง จำนวน 50 คน การวิจัยในครั้งนี้ใช้วิธีการศึกษาจากเอกสารและการวิจัยเชิงสำรวจ

1. การศึกษาเอกสาร ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับประวัติความเป็นมา การจัดการเรียนการสอน หลักสูตร จิตวิทยาการศึกษาและอารมณ์ของนักเรียนตาบอด เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการศึกษาค้นคว้าต่อไป โดยใช้ข้อมูลจากแหล่งต่อไปนี้

- สถาบันวิทยบริการ หอสมุดกลางจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- หอสมุดกลางมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตประสานมิตร
- หอสมุดกลางมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- หอสมุดวิทยาลัยครูสวนกุหลาบ
- หอสมุดคลองโพธิ์

2. การวิจัยเชิงสำรวจ เป็นการวิจัยภาคสนามเพื่อศึกษาสภาพโดยทั่วไปของโรงเรียน ค่านิยมทางการศึกษา ปัญหา ความต้องการทางการศึกษาค่านิยมสามัญและการฝึกอาชีพ โดยใช้การสำรวจ สัมภาษณ์ สังเกต และการบันทึกภาพถ่าย ซึ่งผู้วิจัยเข้าไป

เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยดังนี้

2.1 ประชากรที่ศึกษา ผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

2.1.1 กลุ่มนักเรียนตามอด ศึกษาจากนักเรียนตามอดในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสอนคนตาบอดภาคเหนือ จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 50 คน

2.1.2 กลุ่มครูและผู้บริหาร ศึกษาจาก ครูและผู้บริหารโรงเรียนสอนคนตาบอดภาคเหนือ จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 22 คน

2.1.3 กลุ่มผู้ปกครอง ศึกษาจาก ผู้ปกครองนักเรียนตามอดซึ่งอาจจะเป็นบิดาหรือมารดาของนักเรียนตามอดชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 50 คน

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบ่งออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

2.2.1 เครื่องมือประเภทที่ 1 ได้แก่ แบบสำรวจสภาพแวดล้อม
ในโรงเรียน

2.2.2 เครื่องมือประเภทที่ 2 ได้แก่ การบันทึกภาพถ่าย

2.2.3 เครื่องมือประเภทที่ 3 ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ ใช้ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสภาพ ปัญหา ความต้องการทางการศึกษาคำนวณวิชาสามัญและการฝึกอาชีพของนักเรียนตามอด โรงเรียนสอนคนตาบอดภาคเหนือ จังหวัดเชียงใหม่ แบ่งเป็นแบบสัมภาษณ์ออกเป็น 3 ชุด คือ

- แบบสัมภาษณ์นักเรียนตามอด
- แบบสัมภาษณ์ครูและผู้บริหาร
- แบบสัมภาษณ์ผู้ปกครองนักเรียนตามอด

ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยโดยศึกษาและปรับปรุงจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ รวมทั้งขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิ ส่วนการแก้ไขปรับปรุงเครื่องมือดังกล่าวผู้วิจัยได้นำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบ แก้ไขและให้ข้อเสนอแนะทั้งเนื้อหาและส่วนภาษาที่ใช้ หลังจากนั้นจึงนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่มีในกลุ่มที่จะศึกษา จำนวน 30 คน นำมาปรับปรุงแก้ไขให้เป็นฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เดินทางไปที่โรงเรียนสอนคนตาบอดภาคเหนือ จังหวัด เชียงใหม่ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ผู้วิจัยได้ใช้แบบสำรวจสำรวจสภาพแวดล้อม ของโรงเรียน ใช้แบบสัมภาษณ์โดยการสัมภาษณ์นักเรียนตาบอด ครู ผู้บริหาร และผู้ปกครอง ส่วนการบันทึกภาพถ่ายใช้เมื่อมีกิจกรรมการเรียนการสอน การฝึกอาชีพ และกิจกรรมต่าง ๆ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้น ผู้วิจัยใช้เวลาเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ดังนี้

2.3.1 เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้การสัมภาษณ์ และสำรวจสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ตั้งแต่วันที่ 25 มกราคม ถึง 23 กุมภาพันธ์ 2533

2.3.2 เก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ เพิ่มเติม ตั้งแต่วันที่ 23 ถึง 26 มีนาคม 2533

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยแยกข้อมูลออกเป็น 4 ตอน

2.4.1 สภาพทั่วไปของโรงเรียน

2.4.2 สภาพการศึกษา ปัญหา และความต้องการทางการศึกษาค้นคว้าวิจัยของนักเรียนตาบอด

2.4.3 สภาพการฝึกอาชีพ ปัญหา และความต้องการทางการฝึกอาชีพของนักเรียนตาบอด

2.4.4 ความต้องการและทัศนคติของผู้ปกครองต่อการศึกษาค้นคว้าวิจัยและการฝึกอาชีพของนักเรียนตาบอด

แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ข้อมูลจากเอกสาร นำเสนอโดยการบรรยาย

ข้อมูลจากการสำรวจ นำเสนอในรูปแบบของตารางประกอบความเรียงและภาพถ่าย

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ นำเสนอในรูปแบบของตารางประกอบความเรียง

ข้อมูลที่ไ้จากการสังเกต นำเสนอโดยการบรรยาย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบถึงสภาพการศึกษา ปัญหา และความต้องการทางการศึกษาในค่านวิชาสามัญและการฝึกอาชีพของนักเรียนตาบอด
2. ได้ข้อมูลและเอกสารสำหรับผู้บริหาร ครูผู้สอน และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในค่านวิชาสามัญ และการฝึกอาชีพสำหรับนักเรียนตาบอดใหม่ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
3. ได้ข้อมูลพื้นฐานให้กับหน่วยงานการศึกษาที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ในการวางแผนพัฒนาปรับปรุงในค่านการศึกษาวิชาสามัญ การฝึกอาชีพและเป็นข้อมูลสนับสนุนในการพิจารณาขยายการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนตาบอดไปตามภูมิภาคต่าง ๆ เพิ่มขึ้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย